

ZOEKEN NAAR DE KLIK

Portret Robin de Puy: ©Mart Boudestein

Om zichzelf en haar vak te herontdekken, trok fotografe Robin de Puy vorig jaar op de motorfiets drie maanden door Amerika. De weerslag daarvan – het contact met wildvreemden, de hotelkamers, de zelfportretten – is deze maand te zien in een tentoonstelling en een documentaire.

DOOR PIM MILO

De carrière van **Robin de Puy** (1986) kende een voorpoedige start. Twee maanden na haar afstuderen won ze met het examenwerk – een serie over meisjes in de prostitutie – de Photo Academy Award 2009. Sindsdien viel ze vaker in de prijzen, tot dusver culminerend in de Nationale Portretprijs in 2013. Ze groeide in korte tijd uit tot een van onze meest gevraagde portretfotografen, met opdrachten voor onder meer Linda, de Volkskrant, Vrij Nederland en Adformatie, naast internationale titels als Bloomberg Businessweek en New York Magazine.

Wat maakt een portret een Robin de Puy-portret? Haar foto's zijn vooral in zwart-wit, half-totalen of close-ups tegen een bij voorkeur neutrale achtergrond. Vaak van mensen die hun eigen weg gaan. Eenlingen die zich op een of andere manier onderscheiden van de massa. Daarnaast stralen haar beelden rust en vertrouwen uit. De Puy: 'Ik wil absoluut dat iemand op zijn gemak is. Omgaan met ongemak is niet mijn sterkste kant. Van nature heb ik de neiging om mensen gerust te stellen. Dat ze niet bang zijn. Daarvan uit kan je veel bereiken. Dat men mij vertrouwt, barricades wil laten vallen en zijn of haar kwetsbaarheid durft te laten zien.'

Het succes leidde ertoe dat ze soms vijf klussen op een dag deed. De Puy: 'Van de een haastte ik me naar de ander. Ondertussen was ik dan in mijn hoofd al bezig met het volgende beeld. Een portret maken kan op de automatische piloot, maar om echt een connectie met iemand te hebben, is iets anders. Dat gevoel van verbondenheid raakte ik kwijt.' >

William and Leuxian (boven), Yvonne, ©Robin de Puy/Courtesy the Ravestijn Gallery

With Graden, ©Robin de Puy/Courtesy the Ravestijn Gallery

Om te ontdekken wat portretfotografie ook alweer is en wat haar persoonlijke drijfveren zijn, stapte ze vorig jaar op de motorfiets om drie maanden door Amerika te toeren. Zonder concreet plan, met als enige zekerheid dat elke ochtend de Harley Davidson op haar stond te wachten. Een camera plaatst alles in een kader. Raamstijlen in een auto doen dat ook. Op een motorfiets is elke omlijsting weg. Omringd door geuren en geluiden, overgeleverd aan zon, wind en regen met het wegdek vijftien centimeter onder je voeten heb je alle gelegenheid om de blik te verruimen. En, leerden wij van Loesje-van-de-posters: Een wijde blik verruimt het denken.

Haar road trip doet denken aan de motortocht die Robert M. Pirsig beschreef in het boek 'Zen and the Art of Motorcycle Maintenance'. Net als De Puy wilde Pirsig zijn leven herijken, onderzoeken of er meer was dan materieel succes. En ook in de trip van De Puy proeven we iets van Zen. In de documentaire die Simone de Vries over het Amerikaanse avontuur maakte (zie kader), horen we De Puy regelmatig hardop tellen. 'Een, twee, drie, vier, vijf, zes...' Waar een zenboeddhist dit doet om zich op de ademhaling te concentreren, doet De Puy het om haar demonen te bezweren. Want niet eens zo heel erg diep in haar hart vindt ze het maar niks, en onzinnig bovendien, om zo lang en helemaal alleen zo ver van huis te zijn. Maar ze doet het om haar angsten te overwinnen.

Als er niets of niemand is om je achter te verschuilen, is daar – gelukkig – de camera. Zonder die slaan twijfel en demonen toe. Dan redt ze het alleen door zich moed in te spreken. Als een mantra herhaalt ze dan keer op keer: 'Het komt allemaal goed.' En dat het allemaal goed komt, blijkt al meteen in de eerste week van haar reis. Op een klein trailerpark, verloren in een bergpas, treft ze de 84 jaar oude Cecil. De Puy: 'Ik heb altijd gedacht dat mensen mij iets gaven. Door me te vertrouwen en mij hen, op mijn manier, te laten

Randy, ©Robin de Puy/Courtesy the Ravestijn Gallery

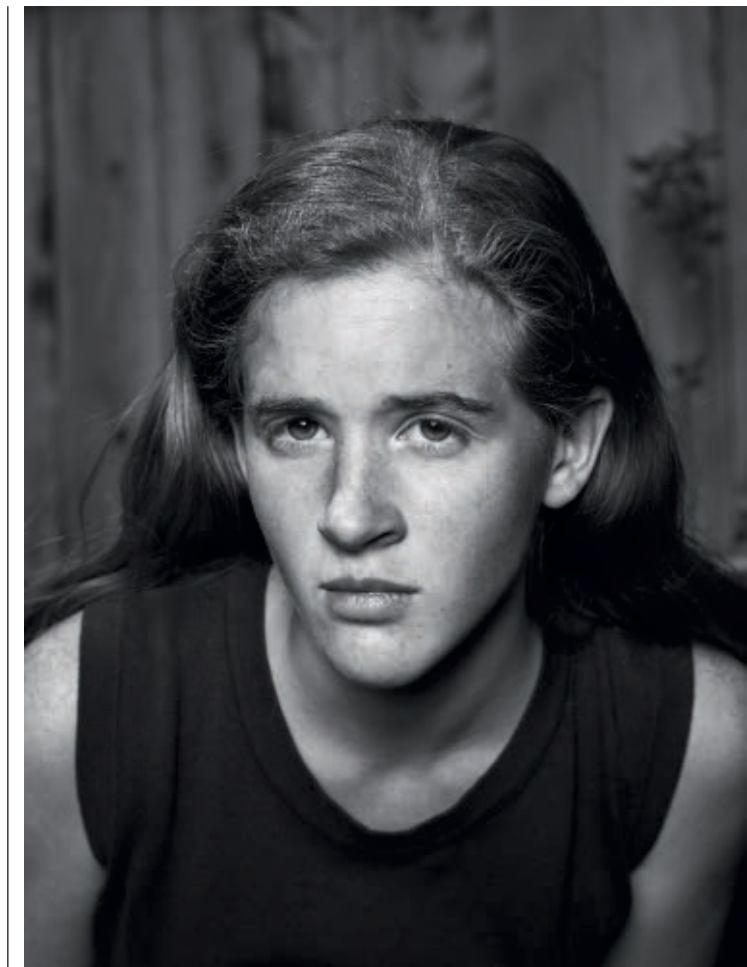
CLOSE UP

De eerste week van haar reis werd Robin de Puy gevolgd door documentairemaker Simone de Vries – die eerder films maakte over Rutger Hauer en Erik Kessels – en cameraman Maarten van Rossem.

Halverwege de trip voegde het stel zich nogmaals een week lang bij haar. Zondag 20 maart zendt Avro-Tros Close Up de documentaire uit. Bij de tentoonstelling verschijnt een Engelstalige publicatie 'If this is true, I'll never have to leave home again', met dagboekfragmenten van De Puy. Vormgegeven door SYB en uitgegeven door Ludion.

fotograferen. Uit de reactie van Cecil bleek, dat de gebeurtenis ook voor hém van bijzondere waarde was. Er ontstond een connectie die voor ons allebei heel intens en van blijvende betekenis was. Dat is wat er eigenlijk gebeurt.'

Een klik dus. Van daaruit ontstaat een Robin de Puy-portret. De Puy: 'Vanaf het moment dat ik een persoon aanspreek is duidelijk of er een connectie is. Die bepaalt of er speelruimte is. Daarna is het niet nodig om in woorden te communiceren. Mijn aanwezigheid alleen is vaak al genoeg. Er was in Nebraska een vrouw die wat zei en ik zei wat terug maar dat was niet wat ons bond. Dat was iets wat ik nog steeds niet kan benoemen. Zonder woorden mocht ik haar in haar bed

Sabryna, ©Robin de Puy/Courtesy the Ravestijn Gallery

fotograferen, terwijl we elkaar net enkele minuten eerder hadden leren kennen. Hoe intiem is dat?'

Dat de tocht door Amerika vooral een zelfonderzoek was, blijkt uit de zelfportretten die ze onderweg schoot. De Puy: 'Als ik 's avonds alleen was in mijn motel, ging ik zelfportretten maken. Zo anders dan wanneer ik overdag een ander fotografeer. Het voelt bijna als twee verschillende personen. De een die buiten wildvreemden aanspreekt om een verbintenis aan te gaan en de ander die 's avonds alleen op haar hotelkamer is, niet naar buiten wil, liefst helemaal op zichzelf is en met niemand een connectie aan wil gaan. Interessant.'

Alle elementen uit haar reis >

'Het voelt bijna als twee verschillende personen'

expositie

– wildvreemden aanspreken, connecties aangaan, zelfonderzoek, hotelkamers en zelfportretten – komen in de documentaire en in een van haar foto's samen wanneer ze zich, letterlijk, bloot geeft.

Ze bevindt zich met vier halfdronken Mexicanen op een hotelkamer. Een van hen zit op bed en filmt het hele gebeuren. De andere drie staan tegenover haar, hun gezicht naar haar toe, de bovenlijven bloot, de ruggen naar de camera. Zij keert hen haar rug toe, ontbloot ook haar bovenlichaam en draait zich dan naar hen om. Haar camera maakt ondertussen foto's, op de automaat. Wat opvalt is de zelfbewuste blik waarmee zij de mannen domineert en de situatie woordeloos onder controle houdt.

Van haar kant een vooropgezet plan. De Puy: 'Ik wilde een portret maken waarin ik object ben. Omdat ik een object ben waar iedereen gebruik van maakt. Niet alleen als vrouw, maar ook als fotograaf en als mens. En terwijl ik daar mee bezig was, besepte ik dat ik degene ben die bepaalt wat er gebeurt.'

'Ik ben degene die bepaalt wat er gebeurt'

In 1978 maakte de legendarische conservator fotografie van het Museum of Modern Art, John Szarkowski, de tentoonstelling en catalogus 'Mirrors & Windows' waarin hij foto's klasseerde als vensters (op de wereld) en als spiegels (zelfreflecties). Die van Robin de Puy zijn allebei. Haar kalme, geruststellende persoonlijkheid zie je gereflecteerd in haar portretten.

ROBIN DE PUY

'If this is true... 10.000 km door Amerika op een motor.'

Fotomuseum Den Haag, 19 maart t/m 26 juni 2016.

www.fotomuseumdenhaag.nl

Groepsportret, ©Robin de Puy/Courtesy the Ravestijn Gallery